

עמ"ת 3312/06/14 - מדינת ישראל נגד עדלי אגא

בית המשפט המחוזי בירושלים

05 יוני 2014

בפני כב' השופט ארנון דראל
עמ"ת 3312-06-14 מדינת ישראל נ' עדלי אגא

בעניין: מדינת ישראל
ע"י משטרת ישראל - יחידת תביעות מחוז ירושלים
נגד
עדלי אגא
ע"י ב"כ עו"ד חיים הדיה

החלטה

1. ערר על החלטת בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט א' רון) מיום 1.6.2014 בתיק מ"ת 47671-06-14, בגדרה שוחרר המשיב בתנאי שישהה במעצר בית מלא בפיקוח של אחד המפקחים וכן באיזוק אלקטרוני. להבטחת עמידתו בתנאים אלה נקבע כי עליו להפקיד סכום של 7,500 ₪ לחתום על ערבות עצמית ולהעמיד ערבויות צד ג'. עוד נפסל רשון הנהיגה שלו עד לתום ההליכים.
2. נגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של הסעה שלא כדין בנסיבות מחמירות - עבירה לפי סעיף 12(א)(ג)1(א)(ב) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952, תקיפת שוטר - עבירה לפי סעיף 273 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), מעשי פיזיות ורשלנות - עבירה לפי סעיף 338(א)(1) לחוק העונשין, הסעת נוסעים ללא חגורות בטיחות - עבירה לפי תקנה 83ב'(א) לתקנות התעבורה (נוסח חדש) תשכ"א - 1961 (להלן: "**תקנות התעבורה**") והסעת נוסעים מעל המותר - עבירה לפי סעיף 84(ב) לתקנות התעבורה.
3. מתיאור העובדות שבכתב האישום עולה כי ביום 24.4.2014 בשעה 05:50 הסיע המשיב ברכב מסוג שברולט סוואנה 19 תושבי שטחים, אשר שהו בישראל בניגוד לחוק, וזאת בכביש ירושלים תל אביב בסמוך לנווה אילן. המשיב אסף את הנוסעים סמוך למחסום א-זעיים והסיע אותם תמורת תשלום של 300 ₪ עבור כל נוסע. במהלך הנסיעה כאשר הבחין בניידת משטרה הנוסעת אחריו הוא פנה פנייה חדה מהכביש הראשי, האיץ את מהירות נסיעתו תוך שהוא סוטה מנתיב לנתיב ומצבע פניות חדות. השוטר שהיה בניידת כרז לו לעצור אך המשיב המשיך בנסיעה, בלם בלימת פתע וחצה קו הפרדה לבן תוך שהוא גורם לרכב אחר שנסע בכביש לרדת לשוליים. סופו של האירוע בהתנגשות של המשיב בקיר ועצירת הרכב. אם לא די בכך, לאחר שהרכב נעצר ושוטר מתנדב ניגש את המשיב הוא ניסה לברוח מהרכב, נאבק בשוטר ודחף אותו תוך שהוא מנסה לצאת מחלון הרכב, בועט בשוטר בחזהו והודף אותו לאחור.
4. לצד כתב האישום הגישה העוררת בקשה להורות על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים. בין נימוקי

המבקשת היו עברו הפלילי של המשיב שכלל 7 הרשעות קודמות ובהן 3 עבירות של הסעת שוהים בלתי חוקיים וכן עבירות נוספות.

5. בדיון שהתקיים ביום 30.4.2014 בבית משפט קמא (כב' השופט י' שמעוני, שופט בכיר) הסכים בא כוחו של המשיב לקיומן של ראיות לכאורה וכפועל יוצא מכך לעילת מעצר. בית משפט קמא ציין בהחלטתו כי **"על פניו נראה כי מסוכנותו של המשיב לבטחונו של הציבור גדולה וספק רב אם יש להורות על חלופת מעצר"**. יחד עם זאת קיבל בית משפט קמא את בקשת הסנגור להורות על הגשת תסקיר מעצר בעניינו של המשיב תוך שהבהיר כי הדבר נעשה **"מבלי שהדבר יחייב את בית המשפט בשוקלו אם יש מקום להורות על חלופה"**.

6. תסקיר המעצר מיום 18.5.2014 מתאר את המשיב כמי שהוא מרוכז בצרכיו המידיים, מתקשה לדחות סיפוקים ולקחת בחשבון את תוצאות בחירותיו. עוד צוין כי קצין המבחן לא התרשם מכוונה לפגוע באחר. אשר להערכת הסיכון הנשקפת מהמשיב ציין קצין המבחן כי **"במכלול שיקולים אלו אנו מעריכים כי הסיכון להישנות התנהגות פוגעת הוא גבוה"**. בתסקיר מפורט המפגש עם המפקחים המוצעים, שהיו שני אחיו של המשיב ובן אחיו. המלצת שירות המבחן בסיום התסקיר הייתה שלילית וקבעה כי מדובר באדם שאינו מצליח להימנע מביצוע עבירות לאורך זמן, ההליכים המשפטיים בעבר לא תרמו לשינוי דפוסי התנהגותו הבעייתיים. לאור הערכת הסיכון הגבוהה וההנחה כי המפקחים המוצעים לא יוכלו להציב גבולות - לא ניתנה המלצה לשחרור המשיב לחלופת מעצר.

7. אחר קבלת התסקיר התקיים דיון בפני בית משפט קמא (כב' השופט א' רון). לאחר שמיעת טענות הצדדים הורה בית משפט קמא על הגשת תסקיר משלים שיבחן גם את האפשרות לשימוש באיזוק אלקטרוני.

8. ביום 29.5.2014 ניתן תסקיר מעצר משלים שהתייחס לחלופת מעצר אחרת שהוצגה בפני שירות המבחן. חלופה זו כללה מעצר בית במקום שבו ניתן להתקין איזוק אלקטרוני (ברחוב המלך ג'ורג' 4 בירושלים) וכן פיקוח באותו מקום על ידי חברתו של המשיב, שהביעה נכונות לפקח עליו. שירות המבחן התרשם מהמפקחת המוצעת כי מדובר באישה דעתנית, שומרת חוק, המתנגדת להתנהגותו השלילית של המשיב. שירות המבחן המליץ לחזק את הפיקוח באיזוק אלקטרוני. לצד מפקחת זו צוין כי ניתן לאפשר פיקוח על ידי בני משפחה נוספים ששמותיהם צוינו.

9. בתום דיון שהתקיים בבית משפט קמא ביום 1.6.2014 ניתנה החלטת בית משפט קמא מושא הערר. בהחלטה פרט בית משפט קמא את שיקוליו וציין כי ההחלטה להורות על הכנת תסקיר מעצר מקורה במותב קודם שסבר שיש לכך מקום. בית משפט קמא הטעים כי בעצם ההחלטה להורות על הכנת תסקיר יש **"משום גילוי דעת, לפחות ראשוני, שיש מקום לשקול חלופת מעצר. זאת שהרי, אם, מלכתחילה, סבור היה בית המשפט שאין לכך כל הצדקה וכל מקום, לא היה נשלח המשיב לשירות המבחן"**. הנימוק השני להחלטה היה כי עתה מונח לפני בית המשפט תסקיר הממליץ על חלופת מעצר מוקפדת הכוללת איזוק אלקטרוני ופיקוח ובנוסף ניתן לעבות את התנאים בהפקדה. עוד ציין בית משפט קמא כי המשיב עצור משך למעלה מחודש. לפיכך הורה בית משפט קמא על שחרור המשיב בתנאים שפורטו לעיל.

10. בהודעת הערר מלינה העוררת על החלטת בית משפט קמא. היא סבורה כי לא ניתן משקל ראוי לחומרנות של העבירות המיוחסות למשיב ולמסוכנות הרבה הנשקפת ממנו. בית משפט קמא, כך עמדת העוררת, התעלם מנסיבות ביצוע העבירה שכוללת הסעה של 19 שוהים בלתי חוקיים, הסעתם בצפיפות על רצפת הרכב לכיוון מרכז מדינת ישראל תמורת בצע כסף. במהלך מרדף, ניסה המשיב להימלט תוך שהוא נוהג באופן פרוע, מסכן את הנוסעים, בולם בלימות פתע על מנת לגרום לשוטרים להתנגש ברכבו עד שבסופו של דבר עשה תאונה והתנגש עם רכבו בקיר. לאחר מכן התנגד למעצרו ותקף שוטר.

11. העוררת מפנה בנוסף לעברו הפלילי של המשיב שכולל הרשעות קודמות בעבירות דומות, וכן עבירות רכוש, גניבה והתפרצות וזאת לצד עבירת בטחון. לחובת המשיב אף הרשעות תעבורה רבות וביום 24.3.2014 נדון המשיב לפסילה למשך 11 חודשים שהייתה אמורה להתחיל ביום 1.5.2014. העוררת מוסיפה כי תסקירי שירות המבחן מצביעים על מסוכנות ברמה גבוהה וחרף ההמלצה בסיומם תוכנם מעיד על אדם מסוכן ועל סיכון גבוה להישנות עבירות. עוד טענה העוררת כי בית משפט קמא לא נתן משקל מספיק לחשש להימלטות של המשיב מאימת הדין נוכח התנהגותו.

12. בא כוחו של המשיב ביקש להותיר את החלטת בית משפט קמא על כנה וציין כי לא רק שהיא מאוזנת אלא מחמירה עם המשיב. הוא הצביע על מקרים דומים שבהם שוחררו מי שהאשמו בעבירות של הסעת שוהים בלתי חוקיים ועמד על התהליך המורכב לאיתור חלופה שהביא לבחירתה של חלופה מוקפדת והדוקה. עוד ציין בא כוח המשיב כי נקבעו פיקוח אנושי לצד האיזוק האלקטרוני, הפקדה וערבויות.

13. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להתקבל. בבחירת האפשרות להסתפק בחלופה למעצר יש לבחון את **המעשה** ואת **העושה**. השאלה עליה יש להשיב היא האם הנאשם מסוכן ואם ניתן ליטול את עוקצה של סכנתו. הניסיון להשיב על שאלה זו הוא מעצם טיבו ניסיון לצפות מראש את התנהגותו של הנאשם. בבחינת המעשה על בית המשפט לבחון אם מעידות נסיבותיה של העברה כשלעצמן שהנאשם עלול לחזור על המעשה או לעשות מעשה דומה בדרך כלל או נוכח צירוף מסוים של נסיבות. (בש"פ 5222/97 **קופל פטשניק נ' מדינת ישראל**, פ"ד נא (4) 702, 705-706 (1998)). בחינת החלופה נעשית באופן דו שלבי: ראשית נבחנת ברמה העקרונית השאלה אם חלופת מעצר כלשהי עשויה להשיג את תכליות המעצר, ולאחר מכן נבחנת התאמתה של החלופה הקונקרטית למקרה הנדון (ר' בש"פ 2368/13 **מדינת ישראל נ' אריה שירזי** (9.4.2013) וההפניות שם).

14. אשר **למעשה** - מידת המסוכנות הנשקפת מהמשיב כמו גם חשש ההימלטות שלו מאימת הדין הם גבוהים. התנהלותו של המשיב שהסיע לא פחות מ-19 שוהים בלתי חוקיים תמורת 300 ₪ שנגבו מכל אחד מהם וזאת לצד נהיגה פרועה ומסכנת חיים, ניסיון לפגיעה בשוטרים, חוסר מורא שהביא לתאונה לרכב שבנס לא הסתיימה בפגיעה בנוסעים ולאחר כל זאת ניסיון בריחה ותקיפת השוטר, וזאת במיוחד מקום בו הנהיגה הפרועה נעשית כאשר הנוסעים, כפי שמסר המשיב בהודעתו ישבו על הרצפה. מעשים אלה מצביעים על היעדר כל גבולות (ר' לעניין זה בש"פ 6779/09 **סאמר אדריס נ' מדינת ישראל** (6.9.2009), בש"פ 9551/09 **מחמוד דאיה נ' מדינת ישראל** (10.12.2009)) וככלל"במקרים בהם מדובר בנאשם אשר נמלט מכוחות המשטרה, תוך שהוא נוהג ברכבו בצורה פרועה ומסכן בכך חיי אדם, יש להורות על מעצרו עד לתום ההליכים המשפטיים בעניינו (בש"פ 2754/14 **שי צחייק נ' מדינת ישראל** (20.5.2014)).

15. לא זו אף זו, התנהגות זו מקשה על מתן אמון במשיב, שבהיעדרו אין מקום לחלופה (ר' בש"פ 4998/13 עבדאללה מחמד נ' מדינת ישראל (1.8.2013), בש"פ 3946/13 רוני אלרואי נ' מדינת ישראל (13.6.2013); בש"פ 507/00 מזרחי נ' מדינת ישראל, פ"ד נד (1) 385, 391 (2000)).

16. מכאן **לעושה** - עברו הפלילי של המשיב אינו תומך גם הוא באפשרות השחרור לחלופה. המדובר במי שהורשע בשנת 2008 בעבירה זהה של הסעת שוהה בלתי חוקי ונדון ל-6 חודשי מאסר בעבודות שירות ולמאסר על תנאי (העבירה בוצעה בשנת 2006). לחובת המשיב שתי הרשעות נוספות בעבירות של הסעת תושב זר השוהה שלא כדין שבוצעו בשנת 2004. המדובר במי שביצע שלוש עבירות זהות בעשור האחרון. לצד הרשעות אלה הורשע המשיב גם בעבירות רכוש, מרמה וכן בעבירות בטחוניות שבוצעו לפני זמן ארוך יותר. לחובת המשיב 73 הרשעות תעבורה קודמות והוא נדון רק ביום 24.3.2014 לפסילה למשך 11 חודשים שטרם החלה במועד ביצוע העבירות אך הייתה צפויה להתחיל בתוך מספר ימים. למרות כל זאת, הסיע המשיב 19 אנשים בדרך בלתי חוקית ומסוכנת.

17. לדידי, די היה במעשיו ובעברו כדי להביא למסקנה כי אין מקום לשחרורו לחלופה וספק בעיני אם היה מקום להורות, מלכתחילה, על הגשת תסקיר מעצר בעניינו. בחינת עניינו של המשיב הייתה אפוא צריכה לעצור בשלב הראשון של ההליך הדו-שלבי. עיון בהחלטת בית משפט קמא מושא הערר מלמד כי נסמכה על עצם ההפניה הראשונית לשירות המבחן שנעשתה על ידי כב' השופט י' שמעוני, שבית משפט קמא ייחס לה משקל. עם זאת החלטת כב' השופט שמעוני איננה נותנת מקום להסתמכות מצד המשיב שכן הובהר במסגרתה כי "**ספק רב אם יש להורות על חלופת מעצר**" והודגש כי אין בהוראה להכנת תסקיר כדי לחייב את בית המשפט. מכאן שהנימוק הראשון בהחלטת השחרור של בית משפט קמא, הנותן משקל לעצם הזמנתו של תסקיר, אינו יכול, כשלעצמו, להטות את הכף לטובת השחרור.

18. מכל מקום עיון בתסקירי המעצר שהוגשו מלמד כי קיים פער בין תוכן התסקירים לבין המסקנה הסופית. התסקיר הראשון הוא במהותו תסקיר שלילי ועמדת שירות המבחן לגבי הסיכון הנשקף מהמשיב היא ברורה - סיכון גבוה להישנות התנהגות פוגעת וזאת ללא קשר למפקחים שהוצעו במסגרת אותו תסקיר. אמנם בתסקיר השני נענה שירות המבחן להצעה להוסיף איזוק אלקטרוני והתרשם לחיוב מחברתו של המשיב ואולם אין בכך כדי למחוק את ההערכה שניתנה קודם לכן אודות המשיב. שילוב הערכה זו עם המעשה ועם העושה כפי שפורטו לעיל - מביא אפוא למסקנה כי אין מקום לשחרור המשיב בתנאים שנקבעו. יובהר - הקושי אינו במפקחים אלא במפוקח ומקום בו המעשה והעושה - כמו גם התרשמות שירות המבחן ממנו - הם כפי שבמקרה זה אין מקום להורות על שחרורו.

19. הערר מתקבל. החלטת בית משפט קמא לשחרור המשיב בתנאים מבוטלת והמשיב ייעצר עד לתום ההליכים.

ניתנה היום, ז' סיוון תשע"ד, 05 יוני 2014, במעמד הצדדים.

ארנון דראל, שופט